GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 222. Sâmbătă 5 (17) Octomvre. 1885.

Nou abonamentŭ
la
„*Gazeta Transilvaniei*“.

Cu 1 Octomvre st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **10 franci**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ bine-voiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nn se întrerupă espediținnea ḍiarului.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a arèta și posta ultimă.

«Administrațiunea »Gazetei Transilvaniei».

Brașovŭ, 4 (16) Octomvre 1885.

Organulŭ Prea Sânției Sale Mitropolitului din Sibiu ne spune, că p'acolo se dă cu socotéla, că „guvernulŭ țĕrii și acum îșĭ are causele *bănuitóre temerarĭ*, pentru carĭ *nu'i vine la socótélă*, ca representanții clerului și ai poporului provinciei nóstre metropolitate sĕ se „coadune“ în Sibiu, cu ocasiunea întrunirii congresului.“

Dămŭ și noi cu socotéla că așa o fi. Că guvernulŭ unguréscŭ are bănuelĭ, ne este destulŭ de bine cunoscutŭ tuturorŭ, și că aceste bănuelĭ suntŭ „temerarĭ“, ne-o dovedescŭ ḍilnicŭ faptele, ce se petrecŭ prin comitate, ne-o dovedesce agitațiunea estraordinară ce s'a pornitŭ în contra Românilorŭ, tocmai acum în ajunulŭ isbucnirii „conflagrațiunei orientale“.

Ca sĕ ilustrămŭ mai viu situațiunea de față, ce ni s'a creatŭ noue Românilorŭ în urma revoluțiunei, ce cu o temeritate în adevĕrŭ ne mai pomenită se însceneză de *susŭ în josŭ*, suspiționându-se pacĭnicii cetățenĭ românĭ, în modulŭ celŭ mai miserabilŭ, pe tóte căile, de organele administrației și de pressa maghiară, făcêndu-li-se perchisițiunĭ în mieḍŭ de nópte, tĕrêndu-se înaintea tribunalelorŭ, aruncându-se în închisóre și altele, — vomŭ trece în revistă scirile cele mai nouĕ sensaționale ce le-amŭ primitŭ și ce le cetimŭ în foile din Clușiu de câteva ḍile încóce.

In Clușiu s'a lățitŭ sgomotulŭ, că din comitatŭ vorŭ venì în orașŭ mulțĭ Ungurĭ de frica Românilorŭ, și de aceea proprietarii de case speră că vorŭ lua bune chirii.

In Teiușiu se vorbesce, că Românii au sĕ se revolte.

In Ighiu se găsesce dinamită cu carulŭ și preotulŭ de acolo sĕ fi ḍisŭ cătră notarulŭ d'acolo, că până la Crăciunŭ, le dă pace Ungurilorŭ, dar de atuncĭ încolo nu mai au pardonŭ.

In Zlatna și Benedicŭ Românii facŭ nóptea esercițiĭ la câmpŭ, pentru ca la isbucnirea revoluției sĕ fiă pregătițĭ.

In ținutulŭ Beiușului unŭ preotŭ sĕ fi ḍisŭ, că a sositŭ timpulŭ când sângele unguréscŭ trebue sĕ curgă.

In Brețcu se adună învĕtătorii românĭ ca sĕ se 'ntâlnéscă cu revoluționarii de peste Carpațĭ.

In Orăștiă unŭ fruntașŭ românŭ e trasŭ în cercetare criminală, sub pretextŭ, că ar fi vĕtămatŭ steagulŭ unguréscŭ, — cu tóte că acestŭ fruntașŭ însușĭ a stăruitŭ sĕ nu se arboreze nicĭ unŭ steagŭ, ca sĕ se evite orĭce neplăcere. (Scirea nóstră).

In Cricău s'ar fi găsitŭ în biserica română o mare cantitate de munițiune și pușcĭ, și érăș în Zlatna arŭ fi fostŭ omorîțĭ duoi gendarmĭ de nisce țĕranĭ rĕsvrătitorĭ.

Unŭ învĕțătorŭ și cantorŭ românŭ din Clușiu sĕ se fi esprimatŭ cătră unŭ comerciantŭ d'acolo: „Așteptă numai, n'o sĕ facĭ multă vreme gălăgiă; peste puținŭ vomŭ fi noi domnĭ aici, și atuncĭ d-ta vei fi celŭ dintêiu, de care mi-oiu aduce aminte.“

De astfelŭ de scirĭ alarmătóre suntŭ pline colónele foilorŭ] unguresci și ne ar trebui unŭ numĕrŭ întregŭ alŭ „Gazetei,“ ca sĕ le putemŭ înregistra tóte. Și aceste agitațiunĭ și uneltirĭ temerare ale contrarilorŭ noștri n'au rĕmasŭ fără urmărĭ, dovadă faptulŭ, că s'au trimisŭ trupe împĕrătescĭ la Zlatna și Ighiu, și ne putemŭ aștepta la dispositiunĭ și mai drastice.

Ce altŭ scopŭ potŭ avé tóte aceste năsdrăvĕnii décă nu scopulŭ de care ne vorbesce și organulŭ Metropolitului din Sibiiu, ca sĕ 'șĭ câștige „guvernulŭ țĕrii“ câtŭ mai multe „*cause bănuitóre temerari*“, spre a justifica înaintea Tronului faptulŭ ilegalŭ alŭ neconvocării congresului naționalŭ-bisericescŭ greco-orientalŭ?

Și „după tóte aceste,“ organulŭ metropolitanŭ întrébă cu o naivitate temerară: „*ce póte dér sĕ mai facă Metropolitulŭ?*

Sĕ-șĭ spele mânile ca Pelatŭ și sĕ privéscă nemișcatŭ, cum lupii îi atacă turma din tóte parțile și cu ce apucăturĭ miserabile adversarii nației și ai bisericei române se încércă a seduce opiniunea tronului și a țărei? Astfelŭ se lucréză la sfânta Metropoliă în Sibiiu, spre, a preveni periculului, *ce ne amenință cu sguduirea temeliei?*“

UNIREA BULGARILORŬ.

Telegramele cele mai nouĕ:

Constantinopolŭ, 13 Octomvre. *Situațiunea este considerată aci ca de o gravitate escepțională;* lumea este întărîtată din causa neprevederei și a lipsei de energiă a guvernului mai cu sémă în primele momente ale isbucnirei rescólei. Pentru a se repara greșala, se cere acuma din tóte părțile o acțiune energică. Pórta caută întru câtva a da satisfacere sentimentului publicŭ, adunândŭ numeróse trupe în apropiere de fruntarii și în Macedonia. E temere ca Pórta sĕ nu recurgă la vre-unŭ mijlocŭ violentŭ pentru a-șĭ redobândi prestigiulŭ.

Varna, 13 Octomvre. Bulgarii carĭ au provocatŭ turburările dela Stanimaka au fostŭ condamnațĭ la mórte de cătră curtea marțială și împușcațĭ astăḍĭ.

Varna, 14 Octomve. Se ḍice că *s'a încheiatŭ unŭ tratatŭ* secretŭ *între Grecia și Turcia*; Turcia ar fi dispusă sĕ acorde de bună voiă o rectificare de fruntarii celei dintêiu cu condițiă, ca Grecia sĕ dea sprijinulŭ ei pentru a respinge unŭ atacŭ alŭ Serbiei séu pentru a reprima o revoltă în Macedonia. Pórta câștigă multŭ timpŭ din trăgănarea negociărilorŭ, așa încâtŭ îi e cu putință sĕ-șĭ adune tóte trupele, de carĭ póte dispune.— *Situația e din cele mai grave* în Constantinopolŭ; întrunirea ambasadorilorŭ pare a nu fi ajunsŭ la nicĭ unŭ resultatŭ și se așteptă acum întrunirea unei conferințe. Fi-va conferința mai fericită? Până atuncĭ Pórta îșĭ adună mereu trupe; inspectorulŭ generalŭ alŭ fortificațiilorŭ a făcutŭ o nouă inspecțiă în câteva puncte însemnate, între altele la Tșatalgea, și a presentatŭ unŭ nou raportŭ cătră ministerulŭ de resbelŭ cerêndŭ sĕ i se pună imediatŭ la disposițiă mai multe trupe de geniu. Aséră au sositŭ în Constantinopolŭ 8 batalióne de redifĭ din Trapezunt, 4 batalióne de infanteriă și 2 regimente de cavaleriă din Ismit; aceste trupe, după ce vorŭ sta două ḍile în Constantinopolŭ, se vorŭ îndrepta spre Mustafa-pașa.

Belgradŭ, 14 Octomvre. Sgomotulŭ despre o *apropiată trecere a armatei sêrbescĭ peste granițe* se menține.— Marșulŭ strategicŭ alŭ armatei sêrbescĭ va fi terminatŭ până Sâmbătă, regele se va duce apoi în cuartierulŭ generalŭ și va lua comanda supremă. Acestŭ cuartierŭ se ține secretŭ. Incătrău va începe eventuala acțiune, nu se scie; unii recomandă acțiunea cătră Serbia vechiă, alții cătră Bulgaria. Ca probabilă pare acésta din urmă. — Mai mulțĭ emigranțĭ sêrbĭ au fostŭ prinșĭ.

Nișŭ, 14 Octomvre. Două regimente de infanteriă bulgare ce tăbĕrau în Küstendil, au plecatŭ erĭ spre Sofia, ca sĕ provadă pasulŭ Dragomanŭ cu trupele necesare. — Weissel-pașa a sositŭ în Skoplje, așteptândŭ trupele ce vinŭ din Salonicŭ.

Rusciucŭ, 14 Octomvre. Aci au sositŭ din Rusia 7 milóne de bancnote bulgare de 5 francĭ. *In Reni e grămăditŭ unŭ transportŭ de 17 milióne patróne* de pușcă, ce s'au comandatŭ și plătitŭ de guvernulŭ bulgarŭ încă înainte de isbucnirea revoluțiunei; se vorbesce, că guvernulŭ rusŭ pune pedecĭ autorităților bulgare d'a li se preda.

Atena, 14 Octomvre. Se crede, că Rusia preferă unei mărirĭ a Greciei spre nordŭ restabilirea *statului quo.* Calcularea oficială a mobilisării dă unŭ efectivŭ de 70,000 ómenĭ. — Ḍiarele de séra anunță, că *Cretenii au proclamatŭ unirea cu Grecia.* Scirea nu este confirmată oficialŭ. — Reserviștii s'au presentatŭ la corpurĭ. Ḍiarele anunță, că se vorŭ convoca alte 4 classe de etate din reservă. — S'a lățitŭ faima, că Albanesii refusă a da Turciei ómenii cerúțĭ pentru armată. — Scirĭ din Creta desemnéză situațiunea d'acolo ca fórte încordată.

Petersburgŭ, 14 Octomvre. »Novosti« anunță într'o telegramă privată despre o *ciocnire* accidentală *între trupele turcescĭ și bulgărescĭ.* Oprirea vênḍĕrei acestui ḍiarŭ cu numĕrulŭ se consideră ca unŭ avertismentŭ datŭ în genere pressei rusescĭ, ca sĕ fiă reservată în judecarea cestiunei balcanice.

Moscva, 14 Octomvre. *Primirea grațiósă* a deputațiunei bulgare *de Țarulŭ* a produsŭ în cercurile rusescĭ o bună impresiune. Ca cea mai probabilă resolvare a problemei bulgare se consideră rĕmânerea Rumeliei ostice în raportulŭ de mai nainte cătră Pórtă, cu guvernŭ autonomŭ sub prințulŭ Alexandru, ca vasalŭ alŭ Turciei. Cu privire la Grecia, se așteptă unŭ resultatŭ dela presiunea puterilorŭ, deórece situațiunea ei geografică e accesibilă pentru eventuale mĕsurĭ colective; mai slabă e acéstă speranță cu privire la Serbia. Póte că o combinațiune, *d'a se despăgubi Serbia prin districtulŭ dela Vidinŭ,* nu va întêmpina în Rusia nicĭ o oposițiune.

Viena, 14 Octomvre. Memorandulŭ ambasadorilorŭ conchide la recunóscerea dreptului Porții d'a restabili ordinea; recomandă *status quo ante.* O propunere positivă de resolvare nu face. — In genere se crede mai favorabilă o înțelegere între prințulŭ Alexandru și Sultanulŭ, decâtŭ o intervențiune militară a Porții.

Londra, 14 Octomvre. Ambasadorulŭ englesŭ din Atena a datŭ a se'nțelege, că puterile, când Grecia ar păși la rĕsboiu în contra statului celorŭ mai bunĭ amicĭ ai ei, nu vorŭ recunósce câștigulŭ de teritoriu, ce eventualŭ l'ar avé Grecia.

SCIRILE ḌILEI.

Ni se scrie, că în comuna *Vama* din țéra Oașiului *s'au secvestratŭ* prin actuariulŭ inspectoratului reg. de școle mappa (charta) lui Bordeaux, și nu se scie ce carte. Bravulŭ preotŭ de acolo *I. Romanŭ* a protestatŭ în contra volniciei și l'a adusŭ în mare confusiune pe actuariu, insistândŭ sĕ'i spună, care colóre, liniă, punctŭ pe mapă, și care cuvêntŭ în carte vatĕmă și periclitéză întregitatea statului și constituțiunea unguréscă? Secves-

trărî de aceste se întêmplă și în alte comune. — Se vede că acésta e misiunea culturală maghiară.

—0—

Fóia oficială a comitatului Satmarŭ, „Sz. megyei Közlöny«, *luiduesce pe* protopopulŭ *Gavrilŭ Lazarŭ* din Sanislau, pentru-că acela își scóte congrua cu chitanță românéscă, éră pe protopopulŭ *Alesiu Berinde* din Seinî și *pe preoții* din tractulŭ acestuia, pentru-că au apelatŭ în contra acelei decisiunî a comitetului municipalŭ administrativŭ, prin care — sub pedépsă de câte 50 fl. — li s'a poruncitŭ preoțilorŭ românî, ca estrasele matriculare sĕ le facă în limba maghiară, și nu în cea română. — Preoțimea sĕ nu se témă de astfelŭ de amenințărî „patriotice«, ci sĕ fiă energică, căcî numai atuncî va fi respectată de contrarî.

—0—

Dr. *Vasiliu Lucaciu* a apelatŭ în contra hotărîrei cunoscute a congregațiunei municip. a cetății Sătmarŭ, prin care în butulŭ resoluțiunei ministeriale i s'a denegatŭ facultatea de a fi membru virilistŭ în representanța orășenéscă. Acuma înțelépta adunare îlŭ globi pe Lucaciu la 100 fl. (cu eschiderea apelului), sub pretextŭ că în recursŭ ar fi vĕtĕmatŭ cinstea congregațiunei. — Se 'ntelege, îndată ce nu te supui unei hotărîrî nechibzuite, ai vĕtĕmatŭ cinstea „patrioților", eștî trădătorŭ ș. a.

—0—

Primarulŭ Sătmarului, consilerulŭ reg. *Böszörményi*, ***a ordinatŭ investigațiune*** strictă în contra D rului Lucaciu și a tipografului Litteczky. Sciţî pentru-ce? Pentru-că pe fruntea »Revistei Catolice«, ce a inceputŭ a eși acolo, în locŭ de »Szatmár« stă „Statu-mare", și în locŭ de „Szabadsajtó", »Tipografia (séu Pressa?) liberă". — Suntemŭ curioșî sĕ vedemŭ și sfêrșitulŭ acestei comedii „patriotice«.

—0—

Intr'o corespondență adresată „Luminatorului", cu privire la preotulŭ din Peșca română, despre care amŭ vorbitŭ și noi, cetimŭ că »Pista bácsi« și mai aprigŭ s'a făcutŭ. Elŭ ḑice că »Luminătorulŭ« și „Gazeta Transilvaniei", în carî s'a publicatŭ purtarea sa, nedémnă pentru unŭ preotŭ, nu-lŭ créstă de locŭ, pentru că acestea suntŭ foi românescî; însĕ adevĕrate foi suntŭ cele unguresci și cine voiesce sĕ-i spună crimele, delictele sale, sĕ mérgă acolo. De aci a eruptŭ, că cu ocasiunea unei îmormêntărî în sĕptĕmâna trecută, pe unulŭ dintre învĕțĕtorî l'a îmbolditŭ cu crucea în cóste așa, încâtŭ dacă învĕțĕtorulŭ nu se ferea și nu era omŭ îngăduitorî se făcea unŭ scandalŭ próspĕtŭ. I place a ḑice acestui părinte modelŭ, că aḑî e lume unguréscă, că elŭ și de acum înainte va purta cocardă în pălăria. — Din parte-ne îlŭ recomandămŭ comisiunei de recrutare, e pĕcatŭ sĕ pérdă unŭ husarŭ; ér autorităţiĭ bisericescî îi recomandămŭ se'lŭ radă și pe obrazŭ, dupa ce pe céfă e rasŭ.

—0—

Redacțiunea ḑiarului »Imperialulŭ« din Bucurescî face cunoscutŭ, că cu începere dela 2 Octomvre c. »Imparțialulŭ« va începe publicarea în foiletonulŭ sĕu a *Misterelorŭ Fracmasonilorŭ*, scrise de unŭ franc-măsonŭ, cu arĕtarea tuturorŭ secretelorŭ ritului francesŭ, astfelŭ ca orî-ce omŭ sĕ le pótă sci. După terminarea publicărei se vorŭ forma în Broșure. Acéstă publicațiă se face în scopulŭ de a scăpa pe credulii din România de șarlatanii, carî vinŭ a le lua banî, ḑicêndŭ că-cî facŭ Masonî italienî, francesî séu portugesî, și acei banî parte se papă, ér parte mergŭ în streinătate, întrebuințându-se contra Românilorŭ.

Afacerea stégurilorŭ din Orĕștiă.

Orĕștiă, 14 Octomvre 1885.

Nulla dies sine linea.

La 27 și 28 Septemvre a. c. reuniunea centrală a pompierilorŭ din comitatulŭ Huniădórei șî-au ținutŭ festivitățile de întrunire anuală de astădată în Orĕștiă. — Pompierii din Orĕștiă, la energica inițiativă a comandantului Sam. *Popŭ* au făcutŭ tóte pregătirile necesare pentru a întêmpina și primi pe óspeții colegi în modŭ sĕrbătorescŭ. Intre alte pregătirî s'au ridicatŭ lângă otelulŭ „Coróna Ungariei« și unŭ arcŭ de triumfŭ, pe care între alte decorațiunî s'au pusŭ și trei flamure și anume flamura maghiară, cea săsĕscă și tricolorulŭ transilvanŭ.

Pompierii străinî au sositŭ în preséra ḑilei de 27 Septemvre și au fostŭ primițî într'unŭ modŭ cordialŭ. Comandantulŭ pompierilorŭ din Orĕștiă adv. S. *Popŭ* i-a întêmpinatŭ cu cuvinte însuflețite rostite în limba *română* sub arculŭ de triumfŭ. La cuvêntulŭ de bineventare a rĕspunsŭ comandantulŭ pompierilorŭ din Deva *Dobay Karoly*, — unŭ bărbatŭ conciliantŭ și de rară onestitate — cu asemenea cuvinte însuflețite. După acésta a urmatŭ încvartirarea pompierilorŭ și în sala dela otelulŭ „Stefanŭ Széchenyi« s'au făcutŭ cunoscințele reciproce.

Deja în acéstă seară s'a prevĕḑutŭ, că festivitățile din Orĕștiă nu vorŭ rĕmâné neturburate de spiritulŭ șovinismului. Intr'o odaia a acestui otelŭ ședeau la masă între pocale: vice-comitele *Barcsay*, adv. *P. Truța*, adv. Sam. *Popŭ*, *Dobay Karoly*, Dr. *St. Erdelyi*, *L. Bercianu*, Nic. *Herlea*, comandantulŭ pompierilorŭ din Baia de Crișŭ, *Adamovicĭ*, fiulŭ defunctului protopresbiterŭ din munții apusenî, care a avutŭ o rolă însemnată în istoria bisericei nóstre, Cristea și alții, și petreceau împreună. Deodată se ridică advocatulŭ și deputatulŭ dietalŭ P. *Truța* și ține unŭ toastŭ în limba *maghiară*, în care felicită pe vice-comitele. Nu scimŭ de când d-lŭ *Truța* șî-a însușitŭ o predilecțiune atâtŭ de mare către limba maghiară. încâtŭ sĕ se geneze a vorbi *românesce*. Póte că conecsiunile de acum îlŭ vorŭ duce cu timpulŭ deadreptulŭ în tabĕra maghiară — La acestŭ toastŭ a rĕspunsŭ vice-comitele Barcsay, firesce în limba maghiară — și după dênsulŭ a felicitatŭ Dobay Karoly pe comandantulŭ pompierilorŭ din Orĕștiă, adv. Samuilŭ *Popŭ*. E de remarcatŭ toastulŭ d-lui *Dobay*, pentru că dênsulŭ ca omŭ onestŭ, liberŭ de patimî naționale, a accentuatŭ că misiunea pompierilorŭ este a stinge nu numai incendiurile, ci și patimile și nefastele certe și frecărî naționale. Advocatulŭ S. *Popŭ* a rĕspunsŭ într'unŭ toastŭ ținutŭ în limba *română*. Vice-comitele *Barcsay*, care se aștepta la unŭ toastŭ ungurescŭ, s'a aprinsŭ de mâniă contra adv. Sam. *Popŭ*, pentru că acesta a avutŭ curagiulŭ a vorbi românesce nu numai la întêmpinarea oficială, ci chiar și aicî în otelŭ, și i-a făcutŭ advocatului Popŭ aspră mustrare, că de ce nu toastéză unguresce. La acéstă împutare adv. Popŭ i-a rĕspunsŭ, că dênsulŭ ca Românŭ nu póte cuvênta în altă limbă streină. In cele din urmă dialogulŭ între vice-comitele și adv. S. *Popŭ* a luatŭ poporațiunî totŭ mai înverșunate și lucrulŭ a ajunsŭ până la amenințărî reciproce cu pumnulŭ.

După acésta s'a ridicatŭ comandantulŭ pompierilorŭ din *Bradŭ*, *Krasznay* Oliver, pretorŭ și într'unŭ toastŭ violentŭ a înfieratŭ pe domnii Dr. *Erdelyi* și pe adv. Sam. *Popŭ* de *trădătorî* de patriă. Domnii atacațî vĕḑêndŭ tendința toastului nu l'au ascultatŭ până la fine, ci au părăsitŭ la momentŭ masa, ignorândŭ simplu pe pe toastantŭ și pe complicii sĕi. — Trebue sĕ amintimŭ și rolulŭ servilŭ și dejositorŭ, ce l'a jucatŭ în acéstă séră susnumitulŭ *Adamovicĭ*, care nu s'a rușinatŭ a declara, că dênsulŭ este Românŭ, dar născutŭ *ungurŭ* și cu *simțĕminte unguresci*.

Astfelŭ s'a despărțitŭ aceastâ grupă de pompierî — Diminéța vice-comitele s'a presentatŭ la adv. Popŭ, care era comandante supremŭ și conducea festivitățile, și a declaratŭ în modŭ oficiosŭ, că dênsulŭ nu voesce sĕ ia parte la festivitate, sĕ-lŭ privéscă ca și când n'ar fi de față, în calitate de presidentulŭ comitetului reuniunei centrale, și anume din motivulŭ, că nu voesce a se înrola sub stindardŭ valachŭ.

In decursulŭ eserciţiului, vice-comitele dede ordinŭ prin poliția locală, ca sĕ se ia steagurile de pe arculŭ de triumfŭ. Bĕtrênulŭ și neputinciosulŭ șefŭ alŭ poliției Wagner, substitutulŭ primarului *Schuller*, care de frică a fugitŭ la băile din Geoagiu, ordină, nu comandantului, ci unui adiunctŭ sĕ ia la momentŭ steagurile de pe arculŭ de triumfŭ.

Adiutantulŭ a luatŭ steagulŭ românŭ și germanŭ îndată josŭ de pe póртă, ér celŭ maghiarŭ a rĕmasŭ singurŭ la loculŭ sĕu. Acéstă împrejurare a provocatŭ o ferbere și o iritațiune mare între toțî pompierii, fără deosebire de naționalitate, și însușî unŭ *Maghiarŭ*, vĕḑêndŭ insulta, s'a aruncatŭ și a luatŭ și steagulŭ ungurescŭ de pe arcŭ.

După terminarea festivitățilorŭ și a ședințelorŭ — plenipotențiarii tuturorŭ reuniunilorŭ în frunte cu d. vice-comite s'au presentatŭ la d. *Popŭ* spre a-lŭ felicita. Cu aceastâ ocasiune vice-comitele șî-a cerutŭ scuse pentru cele petrecute în preséra festivitățilorŭ. Celelalte au urmatŭ apoi conformŭ programului. S'a ținutŭ unŭ eserciţiu de probă, care a arĕtatŭ, că pompierii din Orĕștiă se află la culmea chemărei loră. Precisiunea, desteritatea și siguritatea, cu care s'a esecutatŭ proba, au fostŭ recunoscute cu laudă din partea tuturorŭ. Séra s'a datŭ unŭ balŭ, care a duratŭ până la ḑiuă. — Cu acestea s'au terminatŭ festivitățile pompierilorŭ.

Toțî ómenii iubitorî de pace si ordine au creḑutŭ, că cu terminarea festivitățilorŭ se va fi terminatŭ și incidentulŭ cu flamurele, dér acéstă așteptare a fostŭ zadarnică, pentru că afacerea cu stindardele a ajunsŭ astăḑî în mânile judecătoriei. Procurorulŭ din Deva a intentatŭ procesŭ criminalŭ contra adv. *Popŭ* Samuilŭ și contra lui Mallász pentru vĕtămarea flamurei unguresci. In 13 Octomvre s'au confiscatŭ steagurile ca *corpora delicti* din partea judecătoriei din Orĕștiă și s'a începutŭ cercetarea criminală.

Pentru a da o informațiune esactă publicului, voimŭ sĕ arĕtămŭ precedențele istoriei cu flamurele.

Reuniunea pompierilorŭ din Orĕștiă, înființată la anulŭ 1872, a datŭ până acum semne învederate despre armonia dintre cele trei naționalitățî representate în reuniune. Pentru a susține acéstă armoniă, s'a statoritŭ dela începutŭ sĕ se ţină contŭ de naționalitatea pompierilorŭ. In virtutea acestui așeḑĕmêntŭ, limba de comandă a fostŭ cea germană, și primulŭ comandantŭ a fost unŭ germanŭ d. *Iahn*, după dênsulŭ a venitŭ unŭ comandantŭ maghiarŭ *Kapcza* și după acesta comandantulŭ actualŭ românŭ adv. Samuilŭ *Popŭ*.

Ia anulŭ acesta s'a ivitŭ pentru prima dată disarmonia națională, însĕ acésta nu s'a escatŭ în sînulŭ pompierilorŭ din Orĕștiă, ci ea s'a importatŭ de cătră unii pompierî șovinisticî, în a cărorŭ frunte este vice-comitele *Barcasy*.

Pompierii maghiarî din Orĕștiă au voitŭ sĕ dea cu ocasiunea festivitățilorŭ comune din acestŭ anŭ de nou o probă eclatantă despre spiritulŭ de armoniă și solidaritate, ce domnesce între pompierii din Orĕștiă, și de aceea înșișî au propusŭ în comitetulŭ pompierilorŭ, ca pe arculŭ de triumfŭ sĕ se pună cele trei stégurî. Comandantulŭ pompierilorŭ adv. *Popŭ*, cunoscêndŭ spiritulŭ și curentulŭ șovinisticŭ de astăḑî, a propusŭ sĕ se întrebuințeze numai flamurele oficióse ale pompierilorŭ, ca sĕ nu se provóce conflictel. Comandantulŭ *Popŭ* a făcutŭ acéstă reflecsiune seriósă, pentru că îi era în viuă memoriă casulŭ cu stindardele, petrecutŭ în anii trecuțî la Hunedórĕ, și cunoscea prea bine pe d. vice-comite Barcsay câtŭ este de șovinistŭ. Maghiarii însĕ au stăruitŭ pre lângă propunerea de a se decora arculŭ de triumfŭ cu cele trei stindarde naționale și au luatŭ rĕspunderea morală pentru consecințe asupra lorŭ. Numai în urma acestei insistențe s'a învoitŭ și comandantulŭ *Popŭ* cu acéstă propunere.

Acum însĕ lucrurile au luatŭ altă față. Oficiile judecătorescî nu vorŭ sciă de acestŭ faptŭ și, desavuândŭ pe Maghiarii din Orĕștiă, au începutŭ prigonirea contra comandantului românŭ. Vomŭ vedé unde ne va duce curentulŭ șovinisticŭ de astăḑî, care nu mai cunósce marginî.

Despre resultatulŭ cercetării judecătorescî vomŭ încunosciința publiculŭ la timpulŭ sĕu.

A. S. PRINȚULŬ DE CORÓNĂ ÎN GURGHIU.

Gurghiu, 14 Octomvre 1885.

Este a 5 óră de când poporulŭ din jurulŭ Gurghiului fără deschilinire de naționalitate se află în plăcuta posițiune și este norocitŭ a primi în mijloculŭ sĕu pre viitorulŭ domnitorŭ A. S. prințulŭ de coróna Rudolfŭ și princesa Stefania, carî, după cum se scie de cu bună vreme din ḑiare, totdeuna pre acéstă vreme vinŭ la Gurghiu pentru de a'șî petrece la vĕnătóre.

Așa aḑî în 14 Octomvre a. c. $9^{1}/_{2}$ óre a. m. bucuria nóstră a celorŭ carî amŭ fostŭ de față a fostŭ mare. A. S. principele de coróna Rudolfŭ cu principesa Stefania au sositŭ în Gurghiu într'o trăsură trasă de 4 cai roșii și însoțițî de mai mulțî domnî »marî«. Atâtŭ A. S. principele de coróna câtŭ și principesa Stefania s'au vĕḑutŭ a fi bine dispușî. Primirea înalților óspeți și acuma ca și de altă dată s'a întêmplatŭ înaintea castelului „locu Gurghiu«, de unde Ioane Chemeni a prinsŭ pre Acatiu Barciai, — chiarŭ înaintea treptelorŭ unde au scoborîtŭ. A. S. principele de coróna era îmbrăcatŭ în uniforma de generalŭ, éră principesa în haină vĕnătă-mohorîtă de o materiă grea și fină. Aci erau magnații din mai malte părțî adunațî, carî așteptau sosirea părecheĭ princiare, — preoțimea romană cath. în numĕrŭ de 9, si preoțimea română în numĕrŭ de 6 persóne și puținŭ poporŭ țĕranî. —

După descinderea din trăsură, A. S. după datina obicinuită mai ântêiu a salutatŭ pe magnațî, după aceea pe preoțimea rom. cat., gr. cath. și gr. or., în fruntea cărora se afla d. Basiliu Rațiu protopopŭ gr. cat. în tractulŭ Reghinului săsescŭ, căruia A. S. principele i-a strânsŭ mâna, — și d. prot. întru aceea a începutŭ a bineventa părechia princiară etc. Dar A. S. principele de coróna nu a așteptatŭ finirea bineventărei domnului protopopŭ, ci l'a și întreruptŭ cu cuvintele: »Nu ai umblatŭ dta în țĕrile de josŭ, — că mi se pare ca în câtva te cunoscŭ«. — Rĕspunsulŭ d-lui protopopŭ Basiliu Rațiu a fostŭ: „Am fostŭ în Viena ca teologŭ și acuma sunt protopopŭ în Reghinulŭ săsescŭ, și în anulŭ trecutŭ încă am fostŭ norocitŭ a fi de față aicea« etc. — și după acésta A. S. principele și princesa s'au retrasŭ și 'șî-au continuatŭ mersulŭ în altă parte. Atâta totŭ.

Asupra porții de intrare în castelŭ erau 2 steagurî marî ridicate, tricolorulŭ germanŭ și maghiarŭ, éră în vêrfulŭ délului unde a fostŭ cetatea pe care generalulŭ Rabutin pe vremea lui Franciscŭ Racoți a bombardat'o cu tunurile, erau 2 steagurî totŭ tricolorulŭ maghiarŭ, pentru că de colorile române nu este și nicî că póte fi vorbă acum în timpulŭ în care trăimŭ. — Apoi îndată după sosire și primire, A. S. principele a și mersŭ pre Valea „Casvi« spre a începe vênĕtórea. Vreme bună, urșî destui, se póte ca întreprinderea sĕ aibă succesŭ bunŭ.

După cum se ḑice vênătória va ținé până în 10 Octomvre a. c.

La vênătórea de aḑĭ întreprinsă la Casvi, prinţulŭ de corónă a împuşcatŭ 2 urş marĭĭ, ér ă cont. Teleki 1 ursŭ. Urşilorŭ împuşcaţĭ li se va ţiné priveghiu.

Victorŭ.

Adunarea generală a despărţĕmêntului I alŭ »Asociaţiunei transilvane« în Codlea.

Braşovŭ, 2 Octomvre 1885.

Ḑiua de Dumінecă 29 Septemvre v. a fostŭ o adevĕrată ḑi de sĕrbătóre pentru împrejurimea nóstră. In acéstă ḑi s'a ţinutŭ în comuna Codlea adunarea generală a despărţ. I al „Asociaţiunei transilvane« şi totodată s'a deschisŭ şi s'a visitatŭ o mică esposiţiune de manufacturĭ din acéstă comună arangiată prin iniţiativa bravului parochŭ Iosifŭ Comanescu în înţelegere cu secretarulŭ despărţământului. Participarea la acéstă sĕrbătóre a fostŭ întocmai dupa cum se aştepta. Afară de membrii comitetului în frunte cu directorulŭ desp., d-lŭ protopopŭ Iónŭ Petricŭ, se aflau de faţă la deschiderea adunărei generale, ce se ţinù în biserică, mai multe ḑecĭ de bărbaţĭ şi de dómne din Braşovŭ şi din comunele învecinate. Populaţiunea nóstră din opidulŭ Codlea era de asemenea binişorŭ representată. Conlocuitorii Saşĭ încĕ erau representaţĭ prin parochulŭ lorŭ prin vice-pretorŭ şi prin alte notabilităţĭ.

Adunarea generală a despărţĕmêntului decurse în ordinea cea mai bună şi presentà mai multe momente pline de interesŭ.

După deschiderea ei şi după comunicarea rapórtelorŭ comitetului zelosulŭ parochŭ din Braşovŭ şi preşedintele Reuniunei pentru sprijinirea învĕţăceilorŭ dela meserii B. Baiulescu dete cetire interesantei sale disertaţiunĭ despre »necesitatea întroducerei meseriilorŭ între poporulŭ nostru dela sate.‘ In acésta disertaţiune neobositulŭ parochŭ arĕtà. că numai astfelŭ vorŭ puté scăpá sătenii noştri de o mulţime de cheltuielĭ şi vorŭ puté pune la o parte câte ceva din sumele câştigate de ei cu atâta ostenélă, décă se vorŭ deprinde sĕ lucre singuri în timpulŭ ernei obiectele cele mai de lipsă şi astfelŭ sĕ nu mai fiă siliţi a şi le procura dela alţii cu preţurĭ însemnate. Disertaţiunea, fiind ţinută într'unŭ stilŭ în adevĕrŭ popularŭ şi fiindŭ ilustrată cu o mulţime de esemple bine nimerite, făcù asupra poporului adunatŭ o adêncă impresiune.

Totŭ aşa de interesantŭ şi de nimeritŭ fù tractatulŭ părintelui Iosifŭ Comanescu întitulatŭ: »O scurtă privire asupra trecutului şi presentului comunei Codlea.“ In acestŭ tractatŭ vredniculŭ de laudă parochŭ presentà celorŭ adunaţĭ unŭ credinciosŭ tablou alŭ comunei conduse de dênsulŭ. Dênsulŭ arĕtà, câtŭ de grea a fostŭ situaţiunea Românilorŭ din acéstă comună română în timpurile trecute, cum în ultimile patru decenii Românii începură a se ridica încetulŭ cu încetulŭ, şi cum, neposedândŭ proprietăţĭ rurale în proporţiune cu numĕrulŭ şi cu trebuinţele lorŭ, ei fură siliţĭ sĕ îmbrăţişeze meseriile, aşa încâtŭ aĭ noştrĭ numĕră în Codlea mai bine de 50 meseriaşĭ Părintele Comanescu nu uità a face amintire în modulŭ celŭ mai corespunḑĕtorŭ despre mişcarea popolaţiunei în comuna sa în decursulŭ vécului de faţă, precum şi de caracterulŭ şi de însuşirile poporului, alŭ cărui păstorŭ sufletescŭ este. Incheerea interesantei sale lucrărĭ făcù prin urmare descrierea câtorva obiceiurĭ de-ale Codlenilorŭ şi prin comunicarea câtorŭ-va strigăturĭ, prin care aceştia caracteriséză pe cei din comunile învecinate.

Lucrarea părintelui Comanescu póte servì de modelŭ acelora, cari nu vorŭ pregeta a alcătui asemenea tractate atâtŭ de interesante şi instructive, dér pentru aceea autorulŭ ei a şi trebuitŭ sĕ'şĭ dea silinţa şi sĕ jertfésca nu numai sĕptămânĭ, dér chiar şi lunĭ întregĭ pentru adunarea unui materialŭ atâtŭ de complicatŭ.

Dintre hotărîrile adunărei generale vomŭ însemna pe aceea, ca eu prilegiulŭ visitărei comunelorŭ pentru reînfiinţarea agenturilorŭ membrii comitetnlui sĕ ţînă prelegerei populare şi sĕ stăruiéscă pentru înfiinţarea unorŭ bibliotecĭ pentru poporŭ, şi pe aceea, ca comitetulŭ centralŭ din Sibiiu sĕ fiă rugatŭ a mijloci din nou în interesulŭ »Asociaţiunei‘ distribuirea grătuită a organului »Transilvania.«

Adunarea se încheià cu alegerea noului comitetŭ pentru viitorulŭ periodŭ de 3 anĭ. De preşedinte se realese d-lŭ protopopŭ I. Petricŭ, de actuarŭ profesorulŭ Andreiu Bârseanu, de controlorŭ parochulŭ B. Baiulescu, de membru în comitetŭ d-lŭ jude regiu Al. Onaciu. De nou se aleseră: cassierulŭ Dr. P. Cioranu, (în urma dimisiunei d-lui prof. L. Nastasi) şi membri N. Petrescu. directorŭ la filiala „Albinei‘ şi Alecse Verḑea, parochŭ în Satu-lungŭ.

După adunare se deschise şi se visità esposiţia. Nu a fostŭ mare acéstă adunare de obiecte, căcĭ tóte lucrurile espuse abia erau vre-o 136—140 la numĕrŭ, cu tóte acestea ea a pututŭ servì pentru orĭ şi cine de cea mai lămurită dovadă despre dibăcia Codlencelorŭ, în ceea-ce privesce industria casnică, şi despre gradulŭ de desvoltare, în care se află diferitele meşteşugurĭ la sătenii noştri din Codlea. Afară de ţesăturĭ şi chindisiturĭ bine reeşite, lucrurĭ puse la ivélă de câte-va harnice femei mai erau espuse câte-va obiecte de ferŭ (o sobă, cleşte potcóve etc.), câte-va uşi, o căruţă bine ferecată, róte, o masă cu póme, unŭ stupŭ de albine etc. Nu de puţinŭ interesŭ erau caietele de dare de pe la 1760 şi 1770 cu consemnarea săsésca a contribuenţilorŭ românĭ din comuna în cestiune şi a sumelorŭ contribuite, espuse împreună cu mai multe alte manuscripte.

Mica esposiţiune făcù cea mai bună impresiune asupra celorŭ de faţă. Cu toţii aplaudară pe aceia, cărora li se conferiră în faţa întregei adunărĭ de pe galeria dinaintea şcólei cele cincĭ premii de câte unŭ galbenŭ, pe care comitetulŭ despărţĕmêntului cu tóte greutăţile, ce are a le învinge, nu întârḑià a le instituì pentru acéstă ocasiune.

Esposiţiunea acésta, ce are a se mulţumi aprópe întru tóte demnului parochŭ Iosifŭ Comanescu. va servi, credemŭ, ca unŭ începutŭ pentru alte întreprinderĭ de felulŭ acesta, ce nu vorŭ întârḑia a se pune în lucrare şi în celelalte comune. In chipulŭ acesta despărţĕmêntulŭ »Asociaţiunei“ îşĭ va îndeplinì în adevĕrŭ misiunea sa, în chipulŭ acesta societatea nóstră multŭ iubită, înfiinţată »pentru literatura română şi cultura poporului românŭ“ va esercita influinţele cele mai binefăcĕtóre asupra poporenilorŭ noştri.

Serbarea se sfêrşì printr'unŭ prânḑŭ comunŭ, la care luară parte vre-o 80 de persóne şi care ţinù până cătră séră. Se ţinură mai multe toaste: pentru comuna Codlea şi parochulŭ ei, pentru membrii comitetului despărţĕmêntului, pentru damele de faţă, pentru óspeţii Saşĭ etc., se cântară mai multe cântece, cu unŭ cuvêntŭ mesenii îşĭ petrecură câtŭ se póte de bine.

Nu potŭ încheia, fără a face încă odată complimentele mele comitetului desp. şi parochului Iosifŭ Comanescu pentru modulŭ, cum au sciutŭ alcătui serbarea din Dumineca trecută.

Coresp.

Făgăraşŭ, Septemvre 1885.

(Urmare şi fine.)

Privesce îndĕrĕtŭ numai cu 10—15 anĭ, pre când erau în Făgăraşŭ în fruntea administraţiunei Branŭ de Lemeni, Puşcaru, Codru Drăguşanulŭ etc. şi vei vedé că aceia cercetau şi ajutorau biserica şi cu fapta şi cu cuvêntulŭ. Astăḑĭ auḑĭ bĕtrânii poporului din Făgăraşŭ esprimându-se la ocasiuĭ, că au trecutŭ timpurile cele bune când bărbaţiĭ ca cei amintiţĭ auḑindŭ tóca la biserică umpleau stranele premergêndŭ poporului cu esemple. Acei bărbaţĭ pre lângă aceea că cercetau biserica o ajutorau şi cu cele de lipsă aşa, că şi astăḑi sé vĕdŭ urme de binefacere din timpulŭ lorŭ. Celŭ mai frumosŭ rêndŭ de vestminte preoţescĭ cu carĭ numai la sĕrbătorĭ marĭ se vede îmbrăcatŭ preotulŭ bisericei gr. or. din Făgăraşŭ e cumpĕratŭ de Branŭ de Lemeni. O casă de pe care biserica gr. or. trage chiriă de 120 fl. v. a. la anŭ, a fostŭ donată bisericei ér numai prin intervenirea acestui filantropŭ bărbatŭ. Aşa făceau bărbaţii inteligenţĭ locuitorĭ ai oraşelului nostru înainte cu ḑece anĭ, şi cum făceau era bine, căcĭ poporulŭ îi iubea, avea încredere în ei şi îi asculta. Astăḑi, décă se întêmplă ca vre-unii din funcţionarii inteligenţĭ de aicea sé fiă aleşĭ în representanţa bisericéscă orĭ scolară ca sĕ conducă, ca ómenĭ pricepĕtorĭ, afacerile întru prosperarea bisericei şi scólei, aceia séu respingŭ demnitatea ce li se oferă, séu décă o primescŭ se pórtă astfelŭ, încâtŭ după câţîva anĭ îşĭ perdŭ încrederea poporului. (Fără escepţiune? — Red.)

Şi de unde acésta? De acolo, că nu arată interesŭ mai viu pentru nĕcazurile lui, se separéză de poporŭ, nu convine cu elŭ la ocasiunĭ, lăsându-lŭ în mila Domnului, şi acésta pentrucă suntŭ funcţionarĭ politicĭ şi ca atarĭ, ce mai au de a facă ei cu poporulŭ, ce au sĕ mai lucre pentru biserică şi scólă?

Nu au ei destulă bătaiă de capŭ — în egoismulŭ lorŭ — cu vênarea după posturĭ mai bune la administraţiă, pentru cari, ca sĕ apară mai bunĭ patrioţĭ în sensulŭ şoviniştilorŭ unguri de astăḑĭ desconsideréza totŭ ce e românescŭ, biserică şi scólă românéscă nu le trebuescŭ, pentrucă suntŭ românescĭ şi cu acestea nu ajungŭ departe, le trebuesce biserică catolică, căcĭ aceea numai se consideră biserică de statŭ, de cari suntŭ berechetŭ în Făgăraşŭ, căcĭ aşa numai se potŭ făli că-şĭ forméză şi din mlădiţele familiei d-lorŭ cu timpulŭ »patrioţĭ bunĭ,“ (Fără escepţiune? — Red.)

Aşa on. d-le »cetăţene!« Scólele românescĭ „decăḑute« din Făgăraşŭ cu învĕţătorii lorŭ prăpădiţĭ nu suntŭ în stare sĕ dea educaţiune mititeilorŭ d-vóstrĕ copilaşĭ de 6—9 anĭ, şi scóla unguréscă reformată cu învĕţătorii ei procopsiţĭ din Sĕcuime e în stare sĕ cultiveze inima şi mintea copiilorŭ d-vóstrĕ abia înţărcaţĭ dela sênulŭ mamei lorŭ. Óre aşa slabĭ sĕ fi fostŭ învĕţătorii scólelorŭ române din Făgăraşŭ, sĕ nu pótă fi în stare a vĕ învĕţa unŭ copilŭ de 7 anĭ? Minuatŭ mai estĭ on. d-le »cetăţene“ în espunerile d-tale. Nu cumva eştĭ şi d-ta unulŭ din aceia carĭ au copii şi preferŭ scóla unguréscă, de tragĭ dungă preste toţĭ învĕţătorii câţĭ s'au perondatŭ „dela punerea temeliei scólei lui „Radu Negru“ şi până la tînera profesóră ce o avură copii unei scóle române mai astă érnă ḑicândŭ că „n'au fostŭ la înălţimea chiămărei lorŭ?“ Nu vréu sĕ li se facă nedreptate bieţilorŭ învĕţătorĭ ai acestei scóle din Făgăraşŭ, carĭ fără escepţiune au fostŭ bunĭ învĕţătorĭ, deşi fără rĕsplata cuvenită. Ajunge numai sĕ-i numescŭ cu numele şi cualificaţiunea foştilorŭ învĕţătorĭ şi ce suntŭ ei astăḑĭ, şi asertiunea d-tale e combătută.

Scóla »Radu Negru« dela începutŭ şi până când a apusŭ a avutŭ directorŭ pe Iónŭ Dima Petraşcu, teologŭ abs. astăḑĭ învĕţătorŭ diriginte, şi pre lângă acésta încă trei învĕţătorĭ dintre cei mai cualificaţĭ pe timpulŭ acela (1869—1873). De sub mâna acestora mergéu elevii în gimnasii, mai alesŭ în gimnasiulŭ românŭ din Braşovŭ, unde erau primiţĭ purŭ şi simplu pre lângă testimonii scolarĭ, şi erau bunĭ scolarĭ. »S'a întemplatŭ că din elevii scólei »Radu Negru« au intratŭ deadreptulŭ în clasa II-a gimnasială după esaminare. Astăḑĭ mai toţĭ elevii scólei »Radu Negru« suntŭ în posturĭ onorifice: preoţĭ, învĕţătorĭ, comercianţĭ etc. După ce a apusŭ scóla capitală »Radu Negru« (1873), scóla rĕmasă confesională din Făgăraşŭ n'a fostŭ lipsită nicĭ după aceea de învĕţătorĭ dintre cei mai bunĭ, căcĭ ḑiceau Făgărăşenii: amŭ rĕmasŭ cu unŭ învĕţătorŭ, acelŭ unulŭ sĕ fik bunŭ şi plătitŭ bine Astfelŭ cu salarŭ de 300 fl. v. a. dacă nu mai multŭ a funcţionatŭ trei anĭ George Borzea, teol. abs. din Viştea inf., astăḑĭ notarŭ de cercŭ dintre cei mai bunĭ. A urmatŭ Vincenţiu Popovicĭ, astăḑi preotŭ în tractulŭ Agnitei asemenea trei anĭ, apoi George Buzulescu, teologŭ abs., Amvrosie Tătarŭ, teol. abs., astăḑĭ învĕţătorŭ la scóla capitală din Rĕşinarĭ câte unŭ anŭ, şi acum în urmă până la sfêrşitulŭ anului scolarŭ 1884/5 Nicolau Aronŭ, teol. abs., de presentŭ preotŭ în Galaţĭ. Pre aceştĭ învĕţătorĭ îi timbréză marele nostru »cetăţénŭ« de factorĭ ai decădinţii scólei române din Făgăraşŭ*) căcĭ acéstă scólă e »decăḑută“ şi căcĭ în ea se predau şi elemente din limba română — copii de domnŭ din Făgăraşŭ nu mai potŭ avé locŭ.

»Şi în grădinile de pomĭ ale şcólelorŭ n'ar pune cutare cocónă picioicĭ şi cépă, ci ar fi unŭ modelŭ de grădină.« Nu pricepŭ ce totŭ are d-lŭ „cetaţénŭ“ cu cocónele?! Eu credŭ, că nu e condemnabilŭ, décă într'o grădină şcolară pre lângă pomăriă se cultivă şi gogóse, cépă etc. Din contră e recomendabilŭ a vedé şi pe câte o cocónă încugiurată de elevele de şcólă — mai alenŭ dacă învĕţătorulŭ e căsătoritŭ cultivândŭ legumăritulŭ alăturea cu învĕţătorulŭ care, în timpulŭ acela ocupă pe elevĭ la pomăritŭ. Mai modelŭ de grădinăriă precum s'a vĕḑutŭ în aceştĭ anĭ mai alesŭ la scóla română gr. or. din Făgăraşŭ sĕ nu poftéscă d-nu cetăţénŭ. 200 altoi de doui, trei şi patru anĭ s'au vĕndutŭ în piaţa Făgăraşului în primăvérn acésta şi preste 800 pădureţĭ prăsiţĭ din semênţă, gata de a puté fi altoiţĭ, s'au împărţiţĭ în grădina şcólei din Făgăraşŭ spre transplantare la şcólele din Făgăraşŭ, Galaţĭ, Becleanŭ, Satulungŭ (Săcele). Picioicĭ încă a scosŭ învĕţĕtorulŭ mai ḑilele trecute din grădina şcolară; credŭ însĕ că acésta nu degradéză o grădină de şcólă.

Fapte nu vorbe góle suntŭ acestea, d-le corespondente, şi fapte aşŭ dorĭ sĕ vĕdŭ că facŭ şi domnii nostri din Făgăraşŭ. Interesaţi de afacerile bisericescĭ şi şcolare, luaţĭ parte la sinóde şi lucraţĭ pentru progresulŭ scólei daţi-vĕ copii la scólă română sĕ înveţe mai întâiu românesce, căcĭ aşa cere cursulŭ naturalŭ alŭ educaţiunei, cercetaţĭ scóla din când în când ca sĕ vĕ convingeţĭ de sporŭ; nu întârḑiaţĭ însĕ a ajutora şcóla şi cu cele de lipsă în banĭ, că numai aşa se va puté ea susţiné. Biserica catolică sĕrbătorĭ deobligate pentru funcţionarĭ nu are decâtŭ douĕ-trei în anŭ, pre carĭ vi le impune d-lŭ vice-comite, încolo vĕ e calea deschisă la bisericele românescĭ, căcĭ Românĭ sunteţĭ. De ţineţĭ la credinţă cercetaţĭ bisericele, décă nu în tóte Duminecile, celŭ puţinŭ la a doua orĭ a treia Dumineca; nu uitaţĭ şi de câte unŭ prasnicŭ, celŭ puţinŭ de cele mai însemnate în anŭ, căcĭ urmândŭ astfelŭ daţĭ esemplu poporului, care sciutŭ este, face şi elŭ ce vede că facŭ cei mai învĕţaţĭ — şi apoi şcólă şi biserică »decăḑută“ la Românii din Făgăraşŭ nu vei vedé.

mititelulŭ —n—

*) Acésta nu-o face d. corespondentŭ din vorbă. — Red.

DIVERSE.

(†) *Necrologŭ.* — Carl Gött, fostŭ sublocotenentŭ de poliţiă orăşenescŭ, rĕposà la 14 Octomvre n. 1885, 7 óre diminéţa după grele suferinţe de 15 lunĭ, în alŭ 51 anŭ alŭ etăţii. Imormêntarea se va face Vineri în 16 Octomvre n. după améḑĭ la 2 óre, în camera mortuară a cimitirului orăşenescŭ confes. augsb.

Fia'i ţĕrîna uşóră!

***

Mama şi fiica. — Mica Maria, care e fórte leneşe şi nu învĕţă mai nimicŭ, aduce mamei sale notele ce i s'a datŭ la scólă.

— Mamă, eramŭ sĕ fiu cea dântêiu.

— Tu!

— Da, eu. Ia privesce! décă nu era fata de lângă mine, era sĕ fiu eu în loculŭ ei şi sĕ amŭ notele cele mai bune.

***

Pădurarulŭ şi vênătorulŭ. — Unŭ vênătorŭ merge sĕ vêneḑe într'o pădure, când deodată i se presentă unŭ pădurarŭ şi îi ḑise:

— Domnule, vênătórea este oprită; îţĭ încheiu procesŭ verbalŭ....

— Dér, amŭ o autorisaţiune verbală, rĕspunse vênătorulŭ.

— Atuncĭ, arată-mi-o!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 14 Octombre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	95 90
Rentă de hârtiă 5%	88.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95 90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	125
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.—
Bonurĭ rurale ungare	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 50
Bonurĭ rurale transilvane	101.40
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97 75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116 30
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118 75
Renta de hârtiă austriacă	80 60
Renta de arg. austr.	82 65
Renta de aurŭ austr.	108 25
Losurile din 1860	138 75
Acţiunile băncei austro-ungare	857 —
Act. băncei de creditŭ ung.	278.75
Act. băncei de creditŭ austr.	277 20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 96
Napoleon-d'orĭ	9.99
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.85
Londra 10 Livres sterlinge	125.90

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 28 Septemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd
Renta română (5%)	86	86¾
Renta rom. amort. (5%)	92	93
» convert. (6%)	87	88
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	100½	101½
» " " (5%)	85½	86½
» » urban (7%)	97	98
» » » (6%)	90	91
» » » (5%)	80½	81½
Banca naţională a României	1120	1130
Ac. de asig. Dacia-Rom.	250	255
« » » Naţională	205	210
Aurŭ	12.25	12.75
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 15 Octombre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 82	Vênd.	8 86
Argint românesc	»	8 75	»	8.80
Napoleon-d'orĭ	»	9.96	»	10.—
Lire turcescĭ	»	11.17	»	11.25
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5.90	»	6.—
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

☞ *Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.*

Loteria
ESPOSIŢIUNEI DELA BUDAPESTA.

Aducemŭ la cunoscinţa generală, că pentru comoditatea onor. publicŭ amŭ predatŭ

DEPOSITULŬ PRINCIPALŬ

alŭ

LOSURILORŬ NÓSTRE DE ESPOSIŢIUNE,

agreate de toţĭ **cassei de schimbŭ** a d-lui

Fridericŭ Orendi, *strada Teatrului No. 94.*

Onor. publicŭ află aicĭ unŭ asortimentŭ escelentŭ de numere şi serii până la ḑiua tragerei, adecă 31 Octomvre 1885 inclusivŭ.

Preţulŭ neînsemnatŭ alŭ unui losŭ à 1 fl. şi 11 bucăţĭ numai cu 10 fl., recomandă o participare câtŭ mai viuă la acéstă loteriă bine provăḑută cu câştigurĭ fórte însemnate

Câştigulŭ principalŭ singurŭ fiindŭ de fl. 100,000 şi împarţitŭ cu totulŭ în *4000* câştigurĭ.

Onor. publicŭ îşĭ împlinesce printr'o participare câtŭ mai viuă la acéstă întreprindere a ţĕrii totodată şi o datoriă patriotică, care servesce de decórea fiĕcărui patriotŭ. Cu distinsă stimă.

ADMINISTRAŢIA LOTERIEI

esposiţiunei regnicolare de Budapeşta din 1885.

Concursŭ.

(3 3)

Pentru ocuparea postului de învĕţătorŭ la şcóla confesională greco-catolică din comuna MOCODU în vicariatulŭ Năsĕudului, cu unŭ salariu anualŭ de 200 fl. v. a. şi cuartirŭ liberŭ, se escrie concursŭ.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au a-şĭ aşterne suplicele provĕḑute cu documentŭ de cualificaţiune şi din limba maghiară la subscrisulŭ senatŭ scolasticŭ până în 25 Octomvre 1885 st n., în care ḑi la 2 óre va fi alegerea.

Din şedinţa senatului scolasticŭ gr. cat.

Mocodŭ în 11 Octomvre 1885.

Preşedintele: **Leonŭ Verticŭ.**

Notarulŭ: **Stefanŭ Puica.**

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Otelŭ nou în Braşovŭ.

Otelŭ nou în Braşovŭ.

Otelŭ nou în Braşovŭ.

OTELULU „EUROPA"

in Braşovŭ,

cetate, strada Vămii Nr. 11.

Am onóre a face cunoscutŭ onor. publicŭ, că am deschisŭ otelulŭ meu celŭ nou „Europa" aranjatŭ cu celŭ mai mare comfórtŭ modernŭ

în 6 Septemvre st. n. 1885.

Prin deschiderea acestui otelŭ credŭ că am satisfăcutŭ unei trebuinţe de multŭ simţite, dându-se ocasiune onor. călĕtorĭ de a visitá unŭ otelŭ situatŭ numai şépte-ḑecĭ paşĭ departe de piaţa mare, în mijloculŭ oraşului în strada cea mai de frunte şi aranjatŭ în modulŭ celŭ mai comfortabilŭ şi bine îngrijitŭ.

Odăi eftine. Salonulŭ de mâncare spre grădină.

In legătură cu otelulŭ „Europa" am deschisŭ şi

RESTAURAŢIUNEA

situată în parterre unde pe lângă alte beuturĭ se servesce şi

Bere bună de Dreher dela Steinbruch.

Pentru mâncărĭ bune şi vinurĭ alese am îngrijitŭ cu deosebire.

SERVICIULŬ PROMPTŬ, PREŢURILE FÓRTE EFTINE!

De vreme ce am încredintatŭ conducerea afacerilorŭ curente ale otelului unorŭ puterĭ probate şi eu însumĭ mi-am datŭ tótă silinţa a satisface tuturorŭ dorinţelorŭ onoratului publicŭ sperŭ că mĕ va onorá cu cercetarea în numĕrŭ câtŭ mai mare a otelului şi a Restauraţiunei mele, ce i le recomandŭ cu distinsă stimă

STEFANU BARTHA,
proprietarŭ.

Otelŭ nou în Braşovŭ.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ